

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/65/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416010100
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5416010100.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 23. augusta 2016 prejednal sťažnosť obvineného B. W. proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 9T/34/2016 z 28.6.2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného B. W. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresného súdu sa sudca JUDr. Rastislav Stieranka podľa § 32 ods. 3 Tr. por. nevytlúčil z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného B. W. vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 9T/34/2016. Napadnutým uznesením nebola vylúčená ani žiadna z pomocných osôb okresného súdu.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas, v zákonom stanovenej lehote sťažnosť obvinený prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch svojej sťažnosti poukázal na to, že trestné oznámenie podané voči obvinenému bolo podané Okresným súdom Dolný Kubín prostredníctvom osoby oprávnenej za súd konať, jeho štatutárom - predsedom Okresného súdu Dolný Kubín. Podľa oznamovateľa skutku - Okresného súdu Dolný Kubín mal obvinený spáchať trestný čin v konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín. Nakoľko je to práve Okresný súd Dolný Kubín, ktorý má prejednať svoje vlastné trestné oznámenie a o tomto trestnom oznámení rozhodnúť, je obhajoba presvedčená o existencii možnej objektívnej pochybnosti o nezaujatosti Okresného súdu Dolný Kubín, jeho sudcov a zamestnancov pre ich pomer k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. Nazeranie na vec opačnou optikou by sa okrem ustanovení Trestného poriadku priečilo i základnému procesnému pravidlu uplatňovanému v konaní pred orgánmi verejnej moci v demokratickom a právnom štáte - „nikto nemôže byť sudcom vo svojej veci“ (nemo iudex in causa sua), čo by so sebou nieslo i porušenie Ústavy SR a medzinárodných dokumentov týkajúcich sa základných ľudských práv a slobôd garantovaných obvinenému v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Okrem uvedeného, zo vzneseného obvinenia obvinenému ako i obžaloby na obvineného plynie, že svedkom trestného činu (v bode 2 obžaloby) mal byť sudca Okresného súdu Dolný Kubín - JUDr. Rastislav Stieranka, teda sudca Okresného súdu Dolný Kubín, ktorý má zároveň o skutku, ktorého mal byť svedkom aj v trestnom konaní rozhodnúť. Účelom ustanovení § 31 Tr. por. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, predovšetkým k nezaujatému prístupu súdu k stranám trestného konania a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia vzťahu sudcu k prejednávanej veci, jeho vzťah ku osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k nezákonnému rozhodnutiu. Pomer sudcu k veci je daný i vtedy, ak sudca získal informácie o veci inak, ako dokazovaním v konaní podľa Tr. por. a vnímaním všetkého, čo vyšlo

najavo za tohto konania. Nakoľko v zmysle obžaloby má svedok skutku - JUDr. Rastislav Stieranka disponovať informáciami získanými inak, ako než z trestného stíhania vedeného voči obvinenému na základe Uznesenia OR PZ Dolný Kubín zo dňa 12.2.2016, ČVS: ORP-526/1-VYS-DK-2015, či než plynú z obžaloby Okresnej prokuratúry Dolný Kubín zo dňa 14.6.2016, Pv 50/16/5503-13, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci. Sudca, ktorý má disponovať ako svedok trestného činu informáciami o čine, získanými inak, než z vyšetrovacieho a súdneho spisu vedených v príslušnej trestnej veci, o ktorej má rozhodnúť, nespĺňa kritéria nezávislého a nestranného arbitra, teda zákonného sudcu, rozhodujúceho v kontradiktórnom konaní, ktorého stranami je štátne zastupiteľstvo a obvinený. V dôsledku vyššie uvedených skutočností preto obhajoba na vznesenej námietke zaujatosti, jej rozsahu a dôvodoch trvá.

Na takomto základe krajský súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu. Zistil tak, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Treba stručne pripomenúť, že prokurátorka Okresnej prokuratúry v Dolnom Kubíne podala 14.6.2016 na Okresný súd Dolný Kubín obžalobu na obvineného B. W. pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Tr. zák. Trestná vec je vedená na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 9T/34/2016 a použitím zákonného systému náhodným výberom bola pridelená sudcovi JUDr. Rastislavovi Stierankovi.

Dňa 23.6.2016 podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu voči všetkým sudcom a zamestnancom Okresného súdu Dolný Kubín námietku zaujatosti. Namietal pomer týchto osôb k prejednávanej veci, keďže trestné oznámenie podal Okresný súd Dolný Kubín. Okrem toho namietal, že obvinený mal žalovaný trestný čin spáchať výpoveďami učenými v trestnom konaní, ktorého zákonným sudcom bol JUDr. Stieranka, t.j. sudca, ktorý by mal rozhodovať aj o teraz podanej obžalobe.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por., z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Citované zákonné ustanovenie vylučuje teda z vykonávania úkonov trestného konania ten orgán, u ktorého by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti, pričom dôvody možného vzniku týchto pochybností sú stanovené taxatívne. Tieto dôvody spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom, prípadne pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Podľa súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Táto môže napr. spočívať v tom, že orgán trestného konania alebo jeho príbuzný, rodinný príslušník, osoba mu blízka a pod. boli činom poškodení, prípadne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie a pod. Na pomer k veci však nemožno usudzovať výhradne zo spôsobu, akým orgán činný v trestnom konaní hodnotil vykonané dôkazy, ani vyslovenie právneho názoru pri meritórnom posudzovaní veci, či pri posudzovaní konkrétnych skutočností, o ktoré sa opiera výrok o vzatí do väzby, ponechaní obvineného vo väzbe alebo o predĺžení lehoty trvania väzby.

Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. alebo k inému orgánu činnému v trestnom konaní sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, resp. k inému orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý môže vyvolať pochybnosti o jeho nezaujatosti a nestrannosti. Takýto vzťah môže spočívať napr. v príbuzenskom a rodinnom pomere, v priateľskom alebo nepriateľskom vzťahu medzi úradnou osobou a niektorou z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. a pod.

Treba zdôrazniť, že použitie ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku o vylúčení sudcu môže prichádzať do úvahy len za podmienky, ak sa existencia niektorého vyššie uvedeného zákonom predpokladaného vzťahu alebo pomeru skutočne a bez akýchkoľvek pochybností preukáže.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Trestného poriadku spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa článku 6 ods. 1 Medzinárodného dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na spravodlivé súdne konanie. Neoddeliteľnou súčasťou tohto práva je aj právo na nestranný súd, ktorý však nie je Dohovorom definovaný. Obsah tohto práva vyplýva predovšetkým z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujem nestrannosť subjektívnu (konkrétne, t.j. hodnotí sa subjektívny pocit samotného sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý) a nestrannosť objektívnu alebo štrukturálnu (abstraktnú, t.j. hodnotí sa, či by sudca zaujatý mohol byť).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút, či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, najmä vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať. Opačným postupom by došlo k porušeniu ústavnej zásady zákonného sudcu.

Krajský súd v posudzovanom prípade nezistil u zákonného sudcu JUDr. Rastislava Stieranku existenciu takého pomeru, aký má na mysli ustanovenie § 31 ods. 1 Tr. por. a takisto nezistil dôvod na jeho vylúčenie predpokladaný v ustanovení § 31 ods. 2 a 3 Tr. por. Z obsahu spisového materiálu nevyplýva, že by sudca bol s obvineným v príbuzenskom pomere, alebo mal ku nemu priateľské, resp. nepriateľské vzťahy. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zistiteľné, že konajúci sudca sa necíti byť zaujatý ani voči obvinenému, ani vo vzťahu k prejednávanej veci, hoci obvinený mal jeden zo žalovaných trestných činov (v bode 2) spáchať dňa 27.11.2014 priamo počas hlavného pojednávania, ktoré sudca viedol, takýto čin obvineného nebol nijako namierený voči osobe konajúceho sudcu.

V súvislosti so sťažnostnými námietkami obvineného, krajský súd zdôrazňuje, že sudca musí aj v takýchto prípadoch postupovať výsostne profesionálne, bez akéhokoľvek pocitu subjektívneho ovplyvnenia, tak ako mu to prikazuje i sudcovský sľub. Nadriadený súd v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu nezávisle, nestranne a spravodlivo. K profesionálnej (osobnostnej) vybavenosti sudcu patrí aj tolerancia k eventuálnym excesom nielen obžalovaného v rámci svojej obhajoby, ale aj ostatných subjektov trestného konania, vrátane svedkov.

Preto skutočnosti uvedené obvineným v námietke zaujatosti a sťažnosti proti napadnutému uzneseniu by nemali ovplyvniť nadhľad rozhodovať vo veci nezávisle a spravodlivo. S poukazom na analýzu procesného postupu sudcu v prebiehajúcom trestnom konaní, vyplýva, že je na takej osobnostnej aj profesionálnej úrovni, že je schopný rozhodovať vo veci nezaujato a nezávisle.

Keďže krajský súd nezistil objektívne preukázané také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali pochybnosti o nezaujatosti zákonného sudcu JUDr. Rastislava Stieranku a pomocných osôb, rozhodol tak, sťažnosť obvineného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.